

## บทที่ ๔

### ผลการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องแบ่งข้อมูล ดังนี้

๔.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ

๔.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

๔.๔ ปัญหาอุปสรรคในกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ

#### ๔.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๓๔ คน จำแนกสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และ ระดับการศึกษา รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

| สถานภาพส่วนบุคคล |                  | จำนวน | ร้อยละ |
|------------------|------------------|-------|--------|
| เพศ              | ชาย              | ๑๐๐   | ๔๒.๓๔  |
|                  | หญิง             | ๑๓๔   | ๕๗.๖๖  |
|                  | ต่ำกว่าปริญญาตรี | ๒๐๖   | ๘๘.๐๓  |
| ระดับการศึกษา    | ปริญญาตรี        | ๑๘    | ๗.๖๕   |
|                  | สูงกว่าปริญญาตรี | ๑๐    | ๔.๒๗   |

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๖๖ และมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๓

## ๔.๒ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นเตรียมการ, ด้านการจัดสภาพองค์กร, ด้านการพัฒนาบุคลากร (ครู/วิทยากร), ด้านการพัฒนาผู้เรียน (นักเรียน) , ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน , และด้านกระบวนการติดตาม ประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน ดังแสดงในตารางที่ ๔.๒ – ๔.๘

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โดยภาพรวม

| กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร)<br>ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล |
|------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|
| ๑. ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นเตรียมการ                                      | ๓.๓๓      | ๐.๘๑ | ปานกลาง  |
| ๒. ด้านการจัดสภาพองค์กร                                                      | ๓.๒๕      | ๐.๘๘ | ปานกลาง  |
| ๓. ด้านการพัฒนาบุคลากร (ครู/วิทยากร)                                         | ๒.๕๘      | ๑.๐๓ | ปานกลาง  |
| ๔. ด้านการพัฒนาผู้เรียน (นักเรียน)                                           | ๓.๒๔      | ๑.๐๔ | ปานกลาง  |
| ๕. ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน                                               | ๓.๒๒      | ๑.๐๒ | ปานกลาง  |
| ๖. ด้านกระบวนการติดตาม ประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน                     | ๓.๑๖      | ๐.๕๕ | ปานกลาง  |
| ภาพรวม                                                                       | ๓.๘๕      | ๑.๐๒ | มาก      |

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นเตรียมการ

| ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นเตรียมการ                           | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล |
|----------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|
| ๑. ท่านมีส่วนร่วมในการหาปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนวิถีพุทธ     | ๓.๔๑      | ๐.๕๘ | ปานกลาง  |
| ๒. ท่านมีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนวิถีพุทธ      | ๓.๔๖      | ๐.๕๖ | ปานกลาง  |
| ๓. ท่านมีส่วนร่วมรับรู้แนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ | ๓.๖๒      | ๑.๐๖ | มาก      |
| ๔. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ     | ๓.๒๔      | ๑.๐๑ | ปานกลาง  |
| ๕. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดพันธกิจเพื่อพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ        | ๓.๑๑      | ๑.๐๘ | ปานกลาง  |
| รวม                                                            | ๓.๓๗      | ๐.๘๑ | ปานกลาง  |

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นเตรียมการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อ ๓.ท่านมีส่วนร่วมรับรู้แนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ส่วนข้ออื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการจัดสภาพองค์กร

| ด้านการจัดสภาพองค์กร                                                                   | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|
| ๑. ท่านมีส่วนประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียนในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ    | ๓.๔๓      | ๑.๐๘ | ปานกลาง  |
| ๒. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสภาพห้องเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนวิถีพุทธ | ๒.๕๕      | ๑.๑๓ | ปานกลาง  |
| ๓. ท่านมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนวิถีพุทธให้สะอาด สงบ ร่มรื่น เป็นธรรมชาติ  | ๓.๓๕      | ๑.๐๘ | ปานกลาง  |
| ๔. ท่านมีส่วนร่วมทำให้โรงเรียนวิถีพุทธ ปราศจากอบายมุข                                  | ๓.๖๓      | ๑.๑๘ | มาก      |
| ๕. ท่านมีส่วนร่วมจัดให้มีพระพุทธรูปประดิษฐานในห้องเรียนอย่างเหมาะสม                    | ๒.๕๔      | ๑.๑๒ | ปานกลาง  |
| รวม                                                                                    | ๓.๒๕      | ๐.๘๘ | ปานกลาง  |

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการจัดสภาพองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อ ๔.ท่านมีส่วนร่วมทำให้โรงเรียนวิถีพุทธ ปราศจากอบายมุข ส่วนข้ออื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการพัฒนาบุคลากร (ครู)

| ด้านการพัฒนาบุคลากร (ครู)                              | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล |
|--------------------------------------------------------|-----------|------|----------|
| ๑. ท่านได้จัดให้ครูเข้ารับการอบรมบริเวณโรงเรียน        |           |      |          |
| ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา                              | ๒.๘๑      | ๑.๑๕ | ปานกลาง  |
| ๒. ท่านให้ครูมีส่วนร่วมจัดป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม ใน     |           |      |          |
| บริเวณ โรงเรียนวิถีพุทธ                                | ๒.๘๐      | ๑.๒๑ | ปานกลาง  |
| ๓. ท่านให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาอุปกรณ์การเรียน       |           |      |          |
| การสอนในโรงเรียนวิถีพุทธ                               | ๓.๑๘      | ๑.๒๖ | ปานกลาง  |
| ๔. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาบุคลากรเพื่อสอนใน           |           |      |          |
| โรงเรียนวิถีพุทธ                                       | ๒.๘๕      | ๑.๔๐ | ปานกลาง  |
| ๕. ท่านเข้าร่วมการประชุมหรือวางแผน ที่เกี่ยวข้องกับการ |           |      |          |
| พัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ                                  | ๓.๒๐      | ๑.๒๐ | ปานกลาง  |
| รวม                                                    | ๒.๕๘      | ๑.๐๓ | ปานกลาง  |

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการพัฒนากุศลกร (ครู) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๕๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการพัฒนาผู้เรียน (นักเรียน)

| ด้านการพัฒนาผู้เรียน (นักเรียน)                                                                                                   | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|
| ๑. ท่านมีส่วนร่วมจัดให้มีสื่อการสอนธรรมะที่สร้างสรรค์และทันสมัย                                                                   | ๒.๕๘      | ๑.๒๕ | ปานกลาง  |
| ๒. ท่านได้ให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนวิถีพุทธทำสมาธิหรือบริหารจัดการเจริญปัญญาก่อนเข้าเรียน                                         | ๓.๓๕      | ๑.๒๕ | ปานกลาง  |
| ๓. ท่านได้ให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนวิถีพุทธทำสมาธิหลังเลิกเรียน                                                                   | ๓.๑๓      | ๑.๒๕ | ปานกลาง  |
| ๔. ท่านร่วมจัดพิธีให้นักเรียนแสดงตนเป็นพุทธมามกะ                                                                                  | ๓.๑๑      | ๑.๒๗ | ปานกลาง  |
| ๕. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนวิถีพุทธ เช่น นำนักเรียนเข้าค่ายพุทธบุตร ค่ายคุณธรรม เป็นต้น | ๓.๕๗      | ๑.๒๖ | มาก      |
| รวม                                                                                                                               | ๓.๒๔      | ๑.๐๔ | ปานกลาง  |

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการพัฒนาผู้เรียน (นักเรียน) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อ ๕.ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนวิถีพุทธ เช่น นำนักเรียนเข้าค่ายพุทธบุตร ค่ายคุณธรรม เป็นต้น ส่วนข้ออื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน

| ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน                                                               | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|
| ๑. ท่านร่วมสนับสนุนการปรับสภาพองค์กรในโรงเรียนวิถีพุทธ                                    | ๓.๒๑      | ๑.๑๕ | ปานกลาง  |
| ๒. ท่านสนับสนุนการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาในโรงเรียนวิถีพุทธ                            | ๓.๔๔      | ๑.๑๓ | ปานกลาง  |
| ๓. ท่านร่วมสนับสนุนจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนวิถีพุทธ                       | ๓.๒๔      | ๑.๒๓ | ปานกลาง  |
| ๔. ท่านสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียนวิถีพุทธ      | ๓.๓๘      | ๑.๑๓ | ปานกลาง  |
| ๕. ท่านร่วมสนับสนุนทุนจัดพิมพ์วารสาร เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ | ๒.๘๕      | ๑.๒๓ | ปานกลาง  |
| รวม                                                                                       | ๓.๒๒      | ๑.๐๒ | ปานกลาง  |

จากตารางที่ ๔. ๖ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการสนับสนุนการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านกระบวนการติดตาม ประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

| ด้านกระบวนการติดตาม ประเมินผลและเผยแพร่<br>ผลการดำเนินงาน             | $\bar{X}$ | S.D. | การแปล<br>ผล |
|-----------------------------------------------------------------------|-----------|------|--------------|
| ๑. ท่านร่วมคิดวางแผน รูปแบบการวัดผลประเมินผล<br>ในโรงเรียนวิถีพุทธ    | ๒.๘๕      | ๑.๑๕ | ปานกลาง      |
| ๒. ท่านติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนวิถีพุทธ                          | ๓.๑๕      | ๑.๑๕ | ปานกลาง      |
| ๓. ท่านร่วมประเมินผลกิจกรรมต่างๆ ใน วันสำคัญ<br>ทางพระพุทธศาสนา       | ๓.๓๖      | ๑.๒๑ | ปานกลาง      |
| ๔. ท่านติดตามพฤติกรรมของนักเรียนใน โรงเรียนวิถีพุทธ<br>อย่างต่อเนื่อง | ๓.๒๑      | ๑.๑๑ | ปานกลาง      |
| ๕. ท่านร่วมประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียนใน โรงเรียน<br>วิถีพุทธ        | ๓.๑๘      | ๑.๑๘ | ปานกลาง      |
| รวม                                                                   | ๓.๑๖      | ๐.๕๕ | ปานกลาง      |

จากตารางที่ ๔.๘ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านกระบวนการติดตาม ประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

### ๔.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ จำแนกตาม เพศ และระดับการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ ๔.๕-๔. ๑๓

ตารางที่ ๔.๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วม ของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ จำแนกตามเพศ

| เพศ                        | ชาย       |      | หญิง      |      | t       | Sig.  |
|----------------------------|-----------|------|-----------|------|---------|-------|
|                            | $\bar{X}$ | S.D. | $\bar{X}$ | S.D. |         |       |
| ๑. ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม |           |      |           |      |         |       |
| ขึ้นเตรียมการ              | ๓.๕๓      | ๐.๗๖ | ๓.๒๕      | ๐.๘๓ | ๒.๖๓๗   | ๐.๘๐๐ |
| ๒. ด้านการจัดสภาพองค์กร    | ๓.๓๕      | ๐.๘๓ | ๓.๒๔      | ๐.๙๒ | ๐.๙๗๕   | ๐.๒๗๗ |
| ๓. ด้านการพัฒนาบุคลากร     |           |      |           |      |         |       |
| (ครู/วิทยากร)              | ๓.๐๓      | ๐.๙๗ | ๒.๙๓      | ๑.๐๗ | ๐.๗๕๕   | ๐.๐๘๗ |
| ๔. ด้านการพัฒนาผู้เรียน    |           |      |           |      |         |       |
| (นักเรียน)                 | ๓.๒๗      | ๐.๙๕ | ๓.๒๑      | ๑.๐๘ | ๐.๔๑๑   | ๐.๒๓๒ |
| ๕. ด้านการสนับสนุน         |           |      |           |      |         |       |
| การดำเนินงาน               | ๓.๒๑      | ๐.๙๔ | ๓.๒๓      | ๑.๐๕ | -๐.๑๖๕* | ๐.๐๔๗ |
| ๖. ด้านกระบวนการติดตาม     |           |      |           |      |         |       |
| ประเมินผลและเผยแพร่        |           |      |           |      |         |       |
| ผลการดำเนินงาน             | ๓.๒๐      | ๐.๙๕ | ๓.๑๓      | ๑.๐๒ | ๐.๔๙๕   | ๐.๓๖๑ |
| โดยภาพรวม                  | ๓.๕๒      | ๐.๙๖ | ๓.๘๐      | ๑.๐๖ | ๐.๘๗๕   | ๐.๒๕๔ |

\* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไม่ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ จำแนกตามระดับการศึกษา

| ระดับการศึกษา              | ต่ำกว่าปริญญาตรี |      | ปริญญาตรี |      | สูงกว่าปริญญาตรี |      | F      | Sig.  |
|----------------------------|------------------|------|-----------|------|------------------|------|--------|-------|
|                            | $\bar{X}$        | S.D. | $\bar{X}$ | S.D. | $\bar{X}$        | S.D. |        |       |
| ๑. ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม |                  |      |           |      |                  |      |        |       |
| ขั้นเตรียมการ              | ๓.๔๐             | ๐.๘๐ | ๒.๕๓      | ๐.๕๐ | ๓.๓๖             | ๐.๗๓ | ๒.๔๒๘  | ๐.๐๕๐ |
| ๒. ด้านการจัดสภาพองค์กร    | ๓.๓๑             | ๐.๘๕ | ๒.๕๐      | ๐.๗๘ | ๓.๖๐             | ๐.๔๓ | ๒.๔๖๘  | ๐.๐๘๓ |
| ๓. ด้านการพัฒนาบุคลากร     |                  |      |           |      |                  |      |        |       |
| (ครู/วิทยากร)              | ๓.๐๑             | ๑.๐๔ | ๒.๓๘      | ๐.๘๕ | ๓.๔๒             | ๐.๖๑ | ๔.๑๘๓* | ๐.๐๑๖ |
| ๔. ด้านการพัฒนาผู้เรียน    |                  |      |           |      |                  |      |        |       |
| (นักเรียน)                 | ๓.๒๓             | ๑.๐๖ | ๒.๗๕      | ๐.๘๓ | ๓.๓๘             | ๐.๗๕ | ๑.๘๘๒  | ๐.๑๕๕ |
| ๕. ด้านการสนับสนุน         |                  |      |           |      |                  |      |        |       |
| การดำเนินงาน               | ๓.๒๕             | ๑.๐๔ | ๒.๗๓      | ๐.๗๒ | ๓.๕๒             | ๐.๕๘ | ๒.๓๑๘  | ๐.๑๐๑ |
| ๖. ด้านกระบวนการติดตาม     |                  |      |           |      |                  |      |        |       |
| ประเมินผลและเผยแพร่ผล      |                  |      |           |      |                  |      |        |       |
| การดำเนินงาน               | ๓.๑๘             | ๐.๕๘ | ๒.๖๕      | ๐.๕๖ | ๓.๖๒             | ๐.๕๓ | ๓.๒๔๓* | ๐.๐๔๑ |
| โดยภาพรวม                  | ๓.๘๘             | ๑.๐๓ | ๓.๓๐      | ๐.๘๘ | ๔.๑๘             | ๐.๘๑ | ๓.๓๒๓* | ๐.๐๓๘ |

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการพัฒนาบุคลากร (ครู/วิทยากร) และด้านกระบวนการติดตาม ประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ในด้านรวม, ด้านการพัฒนาบุคลากร (ครู/วิทยากร)

และด้านกระบวนการติดตาม ประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญ  
น้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๑-๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบ  
แบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม

| ระดับการศึกษา    | $\bar{X}$ | ต่ำกว่าปริญญาตรี | ปริญญาตรี | สูงกว่าปริญญาตรี |
|------------------|-----------|------------------|-----------|------------------|
|                  |           | ๓.๘๘             | ๓.๓๐      | ๔.๑๘             |
| ต่ำกว่าปริญญาตรี | ๓.๘๘      |                  | ๐.๕๕*     | -๐.๓๐            |
| ปริญญาตรี        | ๓.๓๐      |                  |           | -๐.๘๘*           |
| สูงกว่าปริญญาตรี | ๔.๑๘      |                  |           |                  |

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี  
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียน  
วิถีพุทธ โดยภาพรวม มากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และผู้ตอบ  
แบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับ  
การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบ  
แบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร (ครู/วิทยากร)

| ระดับการศึกษา    | $\bar{X}$ | ต่ำกว่าปริญญาตรี | ปริญญาตรี | สูงกว่าปริญญาตรี |
|------------------|-----------|------------------|-----------|------------------|
|                  |           | ๓.๐๑             | ๒.๓๘      | ๓.๔๒             |
| ต่ำกว่าปริญญาตรี | ๓.๐๑      |                  | ๐.๖๓*     | -๐.๔๑            |
| ปริญญาตรี        | ๒.๓๘      |                  |           | -๑.๐๔*           |
| สูงกว่าปริญญาตรี | ๓.๔๒      |                  |           |                  |

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑ ๒ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียน วิถีพุทธ ด้านการพัฒนานุเคราะห์ (ครู) มากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ การ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านกระบวนการติดตาม ประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

| ระดับการศึกษา    | $\bar{X}$ | ต่ำกว่าปริญญาตรี | ปริญญาตรี | สูงกว่าปริญญาตรี |
|------------------|-----------|------------------|-----------|------------------|
|                  |           | ๓.๑๘             | ๒.๖๕      | ๓.๖๒             |
| ต่ำกว่าปริญญาตรี | ๓.๑๘      |                  | ๐.๔๕*     | -๐.๔๔            |
| ปริญญาตรี        | ๒.๖๕      |                  |           | -๐.๕๓*           |
| สูงกว่าปริญญาตรี | ๓.๖๒      |                  |           |                  |

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียน วิถีพุทธ ด้านกระบวนการติดตาม ประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน มากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

#### ๔.๔ ปัญหาอุปสรรคในกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคในกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนา โรงเรียนวิถีพุทธ ดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคในกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ

| ปัญหาอุปสรรคในกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|
| ๑. การประสานงานระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน มีความต่อเนื่อง                                 | ๓.๒๘      | ๑.๒๒ | ปานกลาง  |
| ๒. การวางแผนพัฒนามีความร่วมมือที่ดีระหว่างบ้าน วัด และ โรงเรียน                         | ๓.๓๕      | ๑.๑๕ | ปานกลาง  |
| ๓. ขาดข้อมูลข่าวสารที่ดีในการสื่อสารถึงกันระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน                   | ๒.๘๑      | ๑.๒๑ | ปานกลาง  |
| ๔. การวางแผนเรื่องเวลาที่ไม่ตรงกัน ระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน                          | ๒.๘๓      | ๑.๐๑ | ปานกลาง  |
| ๕. สภาพองค์กรเอื้อต่อการเรียนการสอนตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธ                               | ๓.๓๖      | ๑.๑๔ | ปานกลาง  |
| ๖. บุคลากรที่เข้าร่วมพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธไม่เพียงพอ                                    | ๒.๕๕      | ๑.๐๔ | ปานกลาง  |
| ๗. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักไตรสิกขา หรือศีล สมาธิ และปัญญา                     | ๒.๘๘      | ๑.๑๐ | ปานกลาง  |
| ๘. อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ                                                 | ๒.๖๓      | ๑.๑๒ | ปานกลาง  |
| ๙. เงินทุนไม่เพียงพอ ในการจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ                                    | ๒.๖๕      | ๑.๒๒ | ปานกลาง  |
| ๑๐. ขาดการติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ                                     | ๒.๖๘      | ๑.๐๘ | ปานกลาง  |
| ๑๑. ขาดการประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ                                    | ๒.๖๘      | ๑.๐๓ | ปานกลาง  |
| ๑๒. ขาดการเผยแพร่ผลการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ                                    | ๒.๖๕      | ๑.๑๖ | ปานกลาง  |
| โดยภาพรวม                                                                               | ๒.๕๑      | ๐.๓๖ | ปานกลาง  |

จากตารางที่ ๔.๑ ๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อ เกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคในกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนา โรงเรียนวิถีพุทธ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๕๑) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ